

635.

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 27 października 1933 r.

o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej i organizacji komisji ziemskich.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. b) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

Zasady zespolenia.

Art. 1. Sprawy administracji reform rolnych włącza się do zakresu działania wojewodów i starostów stosownie do postanowień rozporządzenia niniejszego.

Art. 2. (1) Sprawy administracji reform rolnych będą załatwiane we władzach administracji ogólnej (art. 1) na zasadach ustalonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).

(2) Sprawy funduszu obrotowego reformy rolnej załatwiane będą w urzędzie wojewódzkim łącznie ze sprawami administracji reform rolnych.

(3) Wszyscy urzędnicy, załatwiający we władzach administracji ogólnej sprawy administracji rolnictwa i reform rolnych, z wyjątkiem urzędników kancelaryjnych, są urzędnikami fachowymi w rozumieniu art. 33 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).

(4) W sprawach administracji reform rolnych, dotyczących obszaru, położonego w dwu lub więcej powiatach względnie województwach, właściwy będzie starosta, względnie wojewoda, wyznaczony w każdym poszczególnym przypadku przez władzę bezpośrednio wyższą.

Komisje ziemskie.

Art. 3. (1) Ustanawia się przy Ministrze Rolnictwa i Reform Rolnych Główną Komisję Ziemską.

(2) Główna Komisja Ziemska rozpoznaje odwołania, wniesione od orzeczeń wojewódzkich komisji ziemskich (art. 6); może ona jednak zaskarżone orzeczenie wojewódzkiej komisji ziemskiej zmienić lub znieść z urzędu również w części niezaskarżonej, jeżeli orzeczenie to narusza przepisy prawa.

Art. 4. (1) Prezesem Głównej Komisji Ziemskiej jest z urzędu Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) W zastępstwie Ministra przewodniczy na posiedzeniu Komisji i reprezentuje Komisję nazwaną wiceprezes Głównej Komisji Ziemskiej.

(3) Przewodniczyć na posiedzeniach Komisji może również zastępca wiceprzewodniczącego Głównej Komisji Ziemskiej, wyznaczony przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 5. (1) W skład Głównej Komisji Ziemskiej prócz przewodniczącego wchodzi z głosem stanowczym:

- a) jeden członek lub jego zastępca, delegowani przez Ministra Sprawiedliwości z pośród sędziów sądu apelacyjnego;
- b) jeden członek lub jego zastępca, delegowani przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z pośród urzędników Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych;
- c) dwaj członkowie lub ich zastępcy, powołani przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z pośród kandydatów, przedstawionych w podwójnej liczbie przez właściwe organa samorządu rolniczego lub zrzeszenia tego samorządu, wyznaczone przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Ponadto Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ma prawo delegować na posiedzenie Komisji urzędników Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, jako referentów z głosem doradczym.

(3) Członkowie Komisji, wymienieni w pkt. a) i b), pełnią urząd do odwołania, członkowie zaś wymienieni w pkt. c) — przez okres dwu lat.

Art. 6. (1) Ustanawia się przy każdym wojewodzie — wojewódzką komisję ziemską.

(2) Wojewódzka komisja ziemska orzeka w sprawach przekazanych jej przez właściwe ustawy.

Art. 7. (1) Przewodniczącym wojewódzkiej komisji ziemskiej jest wojewoda.

(2) W zastępstwie wojewody przewodniczy na posiedzeniu komisji i reprezentuje komisję nazwaną urzędnik administracji rolnictwa i reform rolnych, wyznaczony przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(3) Jeżeli nie może przewodniczyć ani wojewoda, ani urzędnik, wymieniony w ustępie poprzednim, przewodnictwo w komisji sprawuje jeden z urzędników administracji rolnictwa i reform rolnych z wykształceniem prawniczym, wyznaczony przez wojewodę.

Art. 8. (1) W skład wojewódzkiej komisji ziemskiej, prócz przewodniczącego, wchodzi z głosem stanowczym:

- a) jeden członek lub jego zastępca, delegowani przez Ministra Sprawiedliwości z pośród sędziów sądu okręgowego;
- b) jeden członek lub jego zastępca, delegowani przez wojewodę z pośród urzędników administracji rolnictwa i reform rolnych;
- c) dwaj członkowie lub ich zastępcy, powołani przez wojewodę z pośród kandydatów, przedstawionych w podwójnej liczbie przez właściwą izbę rolniczą.

(2) Ponadto wojewoda ma prawo delegować na posiedzenia komisji podległych sobie urzędników, jako referentów z głosem doradczym.

(3) Członkowie komisji, wymienieni w pkt. a) i b) pełnią urząd do odwołania, członkowie zaś wymienieni w pkt. c) przez okres dwu lat.

Art. 9. (1) Postanowienia art. 62 i 63 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) stosują się odpowiednio do członków komisji ziemskich, wymienionych w art. 5 pkt. c) i w art. 8 pkt. c).

(2) Przewidziane w tych przepisach uprawnienia wykonywa w stosunku do członków Głównej Komisji Ziemskiej, wymienionych w art. 5 pkt. c), Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 10. (1) Członkowie komisji ziemskich, wymienieni w art. 5 pkt. c) i w art. 8 pkt. c), otrzymują ze Skarbu Państwa za udział w posiedzeniach komisji ziemskich dietyienne, a także zwrot kosztów podróży.

(2) Dietyienne oraz zwrot kosztów podróży dla członków wymienionych w art. 5 pkt. c), oblicza się według V grupy uposażenia, dla członków zaś wymienionych w art. 8 pkt. c) — według VI grupy uposażenia funkcjonarjuszów państwowych.

Art. 11. (1) Na posiedzenia komisji ziemskich winni być wezwani wszyscy członkowie komisji.

(2) Do ważności posiedzeń komisji ziemskich potrzebna jest obecność trzech członków lub ich zastępców, w tem również przewodniczącego.

(3) Orzeczenia komisji ziemskich zapadają większością głosów obecnych członków; w razie równości głosów przeważa zdanie, za którym wypowiada się przewodniczący.

(4) Orzeczenia komisji ziemskich winny być doręczane osobom zainteresowanym.

Art. 12. (1) Postępowanie w komisjach ziemskich jest prowadzone z urzędu.

(2) Posiedzenia komisji ziemskich są jawne i niejawne. O posiedzeniach jawnych winny być zawiadamiane strony interesowane.

(3) Komisje ziemskie wydają orzeczenia łącznie z rozpoznaniem sprawy na posiedzeniach jawnych w przypadkach przez ustawy dla tych posie-

dzeń zastrzeżonych, w pozostałych zaś przypadkach — na posiedzeniach niejawnych, bez udziału stron. Narady komisji ziemskich we wszystkich przypadkach są tajne.

(4) Załatwianie poszczególnych czynności komisje ziemskie mogą zlecić poszczególnym członkom kompletu orzekającego. Główna Komisja Ziemska ponadto może zlecić załatwianie takich czynności wojewódzkiej komisji ziemskiej. Komisje ziemskie przeprowadzają wszelkie dowody potrzebne do wyświelenia prawdy.

(5) Koszty postępowania przed komisjami ziemskimi ponosi Skarb Państwa.

(6) Biegiem spraw na posiedzeniach komisji ziemskiej kieruje przewodniczący, któremu względem stron, zastępców ich i wogóle osób obecnych, nie stosujących się do jego zarządzeń i zakłócających porządek obrad, służy — po uprzednim upomnieniu — prawo wymierzenia następujących kar porządkowych:

- a) grzywny w wysokości do 100 złotych,
- b) wydalenia z sali posiedzeń.

Art. 13. (1) Od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji w sprawach administracji reform rolnych przez władze administracji ogólnej oraz wojewódzkie komisje ziemskie i inne organa kolegjalne, służy stronie odwołanie w ciągu czternastu dni po dniu doręczenia orzeczenia, jeżeli poszczególne ustawy nie stanowią inaczej. Postanowienia ustaw specjalnych, ustalających trzydziestodniowy termin odwołania, zostają uchylone.

(2) Termin zaskarżenia orzeczenia władza orzekająca ujawnia w orzeczeniu.

Przepisy końcowe.

Art. 14. (1) Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego (art. 20) wymienione w poszczególnych ustawach i rozporządzeniach uprawnienia i obowiązki przechodzą:

- a) Głównej Komisji Ziemskiej — na Główną Komisję Ziemską, ustanowioną na podstawie art. 3 i 4;
- b) okręgowych komisji ziemskich — na wojewódzkie komisje ziemskie;
- c) okręgowych urzędów ziemskich i prezesów okręgowych urzędów ziemskich — na wojewodów;
- d) powiatowych urzędów ziemskich, komisarzy ziemskich, podkomisarzy ziemskich oraz delegatów okręgowych urzędów ziemskich — na starostów.

(2) Sprawy administracji reform rolnych na obszarze m. st. Warszawy włącza się do zakresu działania Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Art. 15. (1) Znosi się Komisję Odwoławczą, utworzoną na podstawie art. 8 ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. o przejęciu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 4, poz. 17), w brzmieniu ustalonym w art. 2 ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 725).

(2) Wymienione w poszczególnych ustawach i rozporządzeniach uprawnienia i obowiązki Komisji Odwoławczej przechodzą na terytorjalnie właściwe wojewódzkie komisje ziemskie.

Art. 16. (1) Upoważnia się Radę Ministrów do wydawania w drodze rozporządzeń przepisów w sprawie znoszenia, zmiany składu, trybu postępowania i przenoszenia kompetencji ciał kolegjalnych, współdziałających obecnie na obszarze województw i powiatów z głosem doradczym lub stanowczym w wykonywaniu zadań administracji reform rolnych.

(2) Uprawnienia powyższe nie odnoszą się do komisji ziemskich (art. 3 i 6), a także, jeżeli chodzi o górnośląską część województwa śląskiego, do Stałego Wydziału, przewidzianego w ustawach osadniczych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 112, poz. 796).

Art. 17. (1) Na obszarze województw: łódzkiego, nowogrodzkiego i pomorskiego sprawy administracji reform rolnych, włączone do zakresu działania wojewody (art. 1, 2 i 14 pkt. c), załatwiać będą ekspozytury właściwych urzędów wojewódzkich w siedzibie dotychczasowych okręgowych urzędów ziemskich, o ile siedziby te nie zostaną przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego przeniesione do właściwych miast wojewódzkich.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych:

- a) wydadzą bliższe zarządzenia w sprawie organizacji tych ekspozytur i trybu załatwiania w nich spraw;
- b) oznaczą termin zniesienia tych ekspozytur.

Art. 18. Zatrudnieni w okręgowych urzędach ziemskich i powiatowych urzędach ziemskich urzędnicy i niżsi funkcjonariusze państwowi oraz pracownicy kontraktowi, z którymi do dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego nie rozwiązano stosunku służbowego, przechodzą z tym dniem do służby do właściwych urzędów wojewódzkich, względnie starostw.

Art. 19. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 20. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1934 r. i obowiązuje na całym obszarze Państwa z zastrzeżeniem postanowień ust. 2.

(2) Postanowienia art. 1, 2, art. 14 pkt. c) i d) i art. 16 wchodzi w życie na obszarze województwa śląskiego w dniu wejścia w życie ustawy śląskiej, dostosowującej ustrój śląskich władz administracyjnych do powyższych postanowień (art. 4 pkt. 2 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 497).

(3) Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą przepisy w przedmiotach unormowanych niniejszym rozporządzeniem, w szczególności:

- a) artykuły 3—24, 26, 27, 30 i 32 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 706);
- b) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 stycznia 1927 r. o utworzeniu Głównej i Wojewódzkich Rad naprawy ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 14).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego:

J. Jędrzejewicz

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Nakoniecznikow - Klukowski

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*

Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*

Minister Poczt i Telegrafów: *Kaliński*